

vinnumarkaðsaðgerðir030506

Til félagsmálanefndar Alþingis

3. maí 2006

Athugasemdir um frumvarp um vinnumarkaðsaðgerðir

- 1. Samstaða um markmið.** Tekið er undir þau markmið sem sett eru fram um að koma til móts við þarfir einstaklinga með vinnumarkaðsaðgerðum og úrræðum sem henta hverjum einstaklingi eftir því sem kostur er. Því er á hinn bóginn velt upp hvort allur ferill vinnumarkaðsúrræða og ráðgjafar eigi að vera á hendi Vinnumálastofnunar. Gert er ráð fyrir því að öll framkvæmd aðgerðanna miðist við að þau séu undir stjórn VMS sem metur hæfni einstaklinga, skipuleggur vinnumarkaðsúrræði, sér um ráðgjöf og starfsendurhæfingu. Ljóst er að margir aðilar hér á landi eru með mikla sérþekkingu á þessum sviðum og spurning hvort ein stofnun er líklegri en aðilar sem eiga beinna hagsmuna að gæta s.s. samtök, félag, þar á meðal og aðrir gætu ekki tekið að sér viss hlutverk í þessu efni. Má þar nefna sem dæmi samtök fatlaðra sem reka öfluga endurhæfingu og aðila í tengslum við lífeyrissjóðina sem bjóða upp á svipuð úrræði sem forvarnarstarf gagnvart örorku.
- 2. Vinnumarkaðsráð og fyrri svæðisráð.** Vinnumarkaðsráðin eru framlenging á fyrri svæðisráðum. Vandí fyrri svæðisráða var í reynd þannig að þeim var í reynd ekki ætlað mikið hlutverk. Með nafnabreytingu í vinnumarkaðsráð er ljóst að vandí þeirra verður áfram sá sami. Það er engin starfsemi undir stjórn þeirra en þeim er samt ætlað það hlutverk að vera leiðbeinandi og ráðgefandi við þjónustustöðvar Vinnumálastofnunar varðandi vinnumarkaðsúrræði sbr. 6. grein og skýringar við hana, þá á VMS að móta stefnuna, viðkomandi þjónustustöðvar að framkvæma stefnuna en vinnumarkaðsráðin verða ráðgefandi og nefnt er sem dæmi í skýringum að hlutverkið felist m.a. í því að gera árlegar skýrslur. Sá aðili sem skrifar þessar skýrslur hljóta að vera þjónustuskrifstofurnar sjálfar. Þannig verður ekki séð hvert hlutverk Vinnumarkaðsráðanna er í reynd.
- 3. Samþykki foreldra við umsóknir yngri en 18 ára.** Þegar umsækjandi er yngri en 18 ára skal foreldri eða forráðamaður hans undirrita umsóknina um samþykki sitt sbr. 7. gr. Hvað með þá 16-18 ára sem eru fluttir að heiman eða búa við þær aðstæður að foreldrar / forráðamenn eru ekki til staðar sbr. lögræðislög og barnalög.
- 4. Tilkynningarskylda** varðandi þegar hætt er virkri atvinnuleit. Hæpið að það sé raunhæft að miða við að fólk líti á það sem mikilvægt atriði, enda tekið fram að skjólstaðingar geti verið utan greiðslukerfa.

5. **Sex tegundir vinnumarkaðsúrræða.** Tekið er fram að Vinnumálastofnun skipuleggi og annist framkvæmd þeirra en geti gert þjónustusamninga og þá er eingöngu gert ráð fyrir einkaaðilum og sveitarfélögum. Hvað um fræðslustofnanir, sem ekki eru einkaaðilar, félagasamtök, stéttarfélög og aðra sem koma að ýmiss konar uppbyggingu fólks varðandi úrræði í atvinnumálum. Eingöngu miðað við starfstengt nám en ekki framhaldsskólanám eða háskólanám. Er raunhæft að setja slík skilyrði.
6. **Framkvæmd atvinnuviðtala.** Þegar atvinnurekendur verða uppvísir að því að fá til sín atvinnuleitendur, en haga viðtölum þannig að þau eru einungis tekin formsins vegna, en áform eru um að ráða aðra, þá þarf að vera til úrræði til að bregðast við slíkum dæmum.
7. **Eftirlit með þátttöku atvinnuleitenda í vinnumarkaðsaðgerðum.** Gert er ráð fyrir því að ráðgjafar VMS hafi eftirlit með atvinnuleitendum og fylgi eftir áætlun um atvinnuleit og verða þeir boðaðir í viðtöl eftir þörfum hvers atvinnuleitanda. Spurning vaknar um það hvernig þetta kerfi virkar í fjöldaatvinnuleysi. Hér hefur verið allt upp í 8% atvinnuleysi og hjá félögum eins og VR og Eflingu þýðir þetta um 4000 manns í viðtöl með reglulegum hætti. Hvaða úrræði eru skipulögð við slíkar aðstæður?

SBessason/ PH030506